

PM 2015:101 RVI (Dnr 150-588/2015)

Budget- och skuldrådgivning i Stockholms stad

Lägesrapport från socialnämnden

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Lägesrapport Budget- och skuldrådgivning i Stockholms stad godkänns.

Föredragande borgarrådet Ewa Larsson anför följande.

Ärendet

Kommunerna har en skyldighet att lämna råd och anvisningar i budget- och skuldförfrågor och att förebygga överskuldssättning. Stadens budget- och skuldrådgivning finns på stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens enhet för hemlösa. Socialnämnden har sedan år 2013 ett uppdrag att samordna stadens arbete med budget- och skuldrådgivning.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att budget- och skuldrådgivning är ett viktigt instrument i arbetet med att förebygga och hantera överskuldssättning. Kontoret anser vidare att det behövs en översyn av arbetets organisering och fördelning.

Mina synpunkter

Budget- och skuldrådgivning är ett av stadens verktyg för att förebygga överskuldssättning och för att erbjuda de stockholmare som har stora skulder råd och vägledning till återbetalning. Budget- och skuldrådgivningen är också en viktig del i stadens vräkningsförebyggande arbete.

Av socialnämndens lägesrapport framgår att samtliga stadsdelsförvaltningar erbjuder öppen mottagning för första kontakt och att barnfamiljer alltid kan erbjudas en besökstid inom en vecka. Det är mycket positivt och innebär att förutsättningarna ökar för att snabbt kunna motverka att skulder växer sig för stora.

Samtidigt beskriver budget- och skuldrådgivarna att de inte kan prioritera förebyggande arbete i den omfattning som de anser behövs. Det är oroväckande, och därför ska socialnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna se över vad som kan göras för att ge bättre förutsättningar för att arbeta förebyggande. Jag stämmer även in i stadsledningskontorets uppfattning om att det finns behov av en större översyn av

rådgivningens organisering och fördelning. Bland annat behöver det klargöras vad som ska styra antalet rådgivartjänster per stadsdelsnämnd. Jag kommer därför att ge ett sådant uppdrag till socialnämnden i budget för 2016.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Lägesrapport Budget- och skuldrådgivning i Stockholms stad godkänns.

Stockholm den 3 juni 2015

EWA LARSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Lägesrapport Budget- och skuldrådgivning i Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Cecilia Brinck (M) enligt följande.

Stockholms stad har under Alliansens styre haft den lägsta nivån av ekonomiskt biståndstagande sedan mätningarna infördes 1982. Det är viktigt att den rödgrönrosa majoriteten fortsätter det förebyggande arbetet och värna om jobb istället för bidrag.

Under Alliansens styre minskade väntetiden till ett första möte för budget- och skuldrådgivning markant från tidigare 13 månaders väntan. 2012 antog kommunfullmäktige de stadsövergripande riktlinjerna som anger en tydlig gräns att det inte ska gå mer än tre månader innan ett första möte har skett. Detta skapar förutsättningar att hjälpa fler personer i tid. Under förra mandatperioden startade också en budget- och skuldguide på nätet som inte bara beskriver vad som kan hända i olika situationer, utan också ger konkreta tips och råd samt vägledning på hur det går att få hjälp och stöd. Genom att också arbeta över nätet ökar möjligheten att nå fler i ett tidigt skede.

Att få hjälp med budget- och skuldrådgivning kan vara avgörande för den privata ekonomin. En dålig ekonomi kan orsaka spända och osäkra familjeförhållanden. Därför är det viktigt att särskilt uppmärksamma om det finns barn i hushåll med svåra ekonomiska omständigheter. Stockholms stad ska fortsätta att arbeta systematiskt med barns behov i centrum.

En väl fungerande budget- och skuldrådgivning kan bidra till att färre familjer riskerar att vräkas. Därför är det viktigt att det finns en prioriteringsordning för akuta fall, exempelvis barnfamiljer som riskerar att vräkas. Genom en god samverkan inom stadens alla delar är det möjligt att vid budget- och skuldrådgivning upptäcka till exempel barn som far illa, vilket är en viktig del i utvecklingen av stadens förebyggande arbete. Därför är det angeläget att stärka arbetet samt att göra det mer likvärdigt över hela staden.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till Moderaternas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunerna har en skyldighet att lämna råd och anvisningar i budget- och skuldrådfrågor och att förebygga överskuldsättning. Stadens budget- och skuldrådgivning finns på stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens enhet för hemlösa. Socialnämnden har sedan år 2013 ett uppdrag att samordna stadens arbete med budget- och skuldrådgivning.

Av lägesrapporten för budget- och skuldrådgivningen framgår att samtliga förvaltningar erbjuder öppen mottagning för första kontakten samt besök och besökstid inom en vecka för barnfamiljer. Rapporten visar också att omfattningen av budget- och skuldrådgivare, som totalt för staden uppgår till 20 heltidstjänster, varierar mellan stadsdelsförvaltningarna. Under året genomförde rådgivarna totalt 2 496 besök, varav 455 gällde barnfamiljer.

Arbetet vid budget- och skuldrådgivningen omfattar förebyggande arbete, budgetrådgivning, skuldrådgivning och skuldsanering. Av rapporten framgår att rådgivarnas arbete främst omfattar att ge skuldrådgivning och att hjälpa personer som ska söka eller har sökt skuldsanering.

På stadens hemsida finns information om budget- och skuldrådgivningen och även kontaktuppgifter till förvaltningarnas rådgivare. På hemsidan finns även guiderummet som är en situationsanpassad klickguide som ska ge enklare rådgivning och information på webben. Guiderummet hade under år 2014 cirka 1 000 besökare.

Socialnämnden framhåller att det finns ett fortsatt behov av att samordna och utveckla stadens budget- och skuldrådgivning och att det behövs en översyn av arbetet för att skapa ett mer likställt arbete. Staden behöver även skapa en gemensam definition av den öppna mottagningen och vilka som ingår i begreppet barnfamilj. Flera förvaltningar genomför brukarundersökningar, men det kan även finnas ett behov av att genomföra en stadsövergripande brukarundersökning. Socialnämnden framhåller också att ett större fokus behöver sättas på det förebyggande arbetet. Socialnämnden kommer att fortsätta arbetet utifrån de resultat som framkommit i lägesrapporten.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2015 följande.

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen.
3. Rapporten överlämnas till stadsdelsnämnderna.

Särskilt uttalande gjordes av Andrea Ström m.fl. (M) och Isabel Smedberg-Palmqvist m.fl. (FP), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Stina Bengtsson (C), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns ett fortsatt behov av att samordna och utveckla stadens budget- och skuldrådgivning. Det behövs en översyn av arbetet för att skapa ett mer likställt arbete bl.a. vad gäller arbetsfördelning och organisation av arbetet.

Staden behöver även skapa en gemensam definition av den öppna mottagningen och vilka som ingår i begreppet barnfamilj. Flera förvaltningar genomför brukarundersökningar, men det kan även finnas ett behov av att genomföra en stadsövergripande brukarundersökning.

Ett större fokus behövs på det förebyggande arbetet för att förhindra överskuldsättning och i samarbetet med vräkningsförebyggande arbetet. Förvaltningarna behöver skapa en struktur och systematik i det förebyggande arbetet.

Socialförvaltningen kommer fortsätta arbetet utifrån bilagda rapport

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att stadens arbete med budget- och skuldrådgivning utgör ett mycket viktigt instrument i arbetet med att förebygga och hantera överskuldsättning. Stadsledningskontoret välkomnar därför att socialnämnden ska bedriva ett fortsatt utvecklingsarbete utifrån de resultat som framkommit i lägesrapporten.

Stadsledningskontoret delar också socialnämndens uppfattning att det behövs en översyn av arbetet för att skapa ett mer likställt arbete, bland annat vad gäller arbetsfördelning och organisation av arbetet. Kommunstyrelsen bör därför, i sitt förslag på budget 2016, föreslå kommunfullmäktige att ge socialnämnden i uppdrag att genomföra en sådan översyn.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Andrea Ström m.fl. (M) och Isabel Smedberg-Palmqvist m.fl. (FP) enligt följande.

Stockholms stad har under Alliansens styre haft den lägsta nivån av ekonomiskt biståndstagande sedan mätningarna infördes 1982. Det är viktigt att den rödgrönrosa majoriteten fortsätter det förebyggande arbetet och värna om jobb istället för bidrag.

Under alliansens styre minskade väntetiden till ett första möte för budget- och skuldrådgivning markant från tidigare 13 månaders väntan. 2012 antog kommunfullmäktige de stadsövergripande riktlinjerna stadsövergripande riktlinjerna som anger en tydlig gräns att det inte ska gå mer än tre månader innan ett första möte har skett. Detta skapar förutsättningar att hjälpa fler personer i tid. Under förra mandatperioden startade också en budget- och skuldguide på nätet som inte bara beskriver vad som kan hända i olika situationer, utan ger också konkreta tips och råd samt vägledning på hur det går att få hjälp och stöd. Genom att också arbeta över nätet ökar möjligheten att nå fler i ett tidigt skede.

Att få hjälp med budget- och skuldrådgivning kan vara avgörande för den privata ekonomin. En dålig ekonomi kan orsaka spända och osäkra familjeförhållanden. Därför är det viktigt att särskilt uppmärksamma om det finns barn i hushåll med svåra ekonomiska omständigheter. Stockholms stad ska fortsätta att arbeta systematiskt med barns behov i centrum.

En väl fungerande budget- och skuldrådgivning kan bidra till att färre familjer riskerar att vråkas. Därför är det viktigt att det finns en prioriteringsordning för akuta fall, exempelvis barnfamiljer som riskerar att vråkas. Genom en god samverkan inom stadens alla delar är det möjligt att vid budget- och skuldrådgivning upptäcka till exempel barn som far illa, vilket är en viktig del i utvecklingen av stadens förebyggande arbete. Därför välkomnar vi det fortsatta arbetet inom socialförvaltningen med att stärka arbetet ännu mer samt göra det mer lika över hela staden.

Ersättaryttrande gjordes av Stina Bengtsson (C) enligt följande.

Jag ansluter mig till vice ordföranden Andrea Ström m.fl. (M) och ledamoten Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (FP) särskilda uttalande.